

Granskningsrapport

Eva Blom
Pär Månsson
Helene Westberg

April 2016

Granskning av årsbokslut och årsredovisning 2015

Uppsala kommun

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.2.	Balanskrav	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	7
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	8
3.1.5.	Måluppfyllelse ägardirektiv kommunala bolag	8
3.2.	Rättvisande räkenskaper	9
3.2.1.	Resultaträkning	9
3.2.2.	Balansräkning.....	11
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	13
3.2.4.	Sammanställd redovisning	13
3.2.5.	Tilläggsupplysningar.....	13

Bilagor

1. Kommunstyrelsen
2. Gatu- och samhällsmiljönämnden
3. Omsorgsnämnden
4. Räddningsnämnden
5. Överförmyndarnämnden
6. Arbetsmarknadsnämnden
7. Äldrenämnden
8. Styrelsen för vård och omsorg
9. Styrelsen för teknik och service

1. Sammanfattning

Resultatet för 2015 uppgår till 56 mkr för kommunen och -39 mkr för kommunkoncernen. Soliditeten i kommunkoncernen uppgår till 29 % (exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998).

Vi bedömer att 2015 års resultat inte är helt förenligt med god ekonomisk hushållning. Områden som är oroande utgörs av en sjunkande soliditet, ett negativt resultat i kommunen om hänsyn tas till jämförelsestörande poster samt nettokostnader som överstiger standardkostnader inom ett antal områden. Nettokostnadsutvecklingen i kommunen justerat för jämförelsestörande poster har ökat med 3,3 % jämfört med skatter och kommunalekonomisk utjämning som ökat med 3,4 %.

Vi har noterat en väsentlig förbättring av redovisningen av måluppfyllelsen för verksamheten och att den för flertalet mål ger möjlighet till att utläsa graden av måluppfyllelse. Ojämnheter i nämndernas underlag gör dock att den samlade bedömningen blir svår att stämma av mot underlaget. Vi ser ett fortsatt behov av att utveckla kommunens styrning av verksamheterna för att få en så effektiv verksamhet som möjligt för medborgarna.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi vill dock lyfta fram att en osäkerhet föreligger avseende redovisningen av exploateringsverksamheten. Vidare så behöver beskrivningen av redovisningsprinciper utvecklas samt informationen vad gäller vissa notupplysningar kompletteras för att överensstämma med gällande rekommendationer.

Enligt årsredovisningen uppgår årets balanskravsresultat till 69 mkr. Genomförd justering av utrangeringskostnader om 56 mkr anser vi ej följer av lagstiftningen. Enligt vår bedömning uppgår balanskravsresultatet till 13 mkr.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Tillräckliga uppgifter lämnas enligt vår bedömning inte om förvaltningens utveckling och resultat i förhållande till fastlagda mål beträffande risk och avkastning.

Under avsnittet "Finansiell analys Uppsala kommun" beskrivs kommunens ekonomiska utveckling i form av kommentarer kring resultat och kapacitet samt risk och kontroll.

I analysen lyfts det fram att Uppsala kommun haft en tillväxt i det reala skatteunderlaget och en relativt gynnsam befolkningsstruktur men trots detta inte haft en ekonomi i balans de senaste åren. Nettokostnaderna överskrider standardkostnaderna inom ett antal verksamhetsområden. Ett annat område som lyfts fram är att verksamheten i Uppsala Stadsteater AB och Uppsala Konsert och Kongress AB lånefinansieras med 100 mkr per år och detta bidrar till kommunkoncernens ökade skuldsättning. Förhållandet är inte långsiktigt hållbart.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Den totala sjukfrånvaron har ökat något jämfört med föregående år och uppgår till 6,2 % (6,0 % föregående år). I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av tabeller och verbal information samt lönebildning.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av verksamheten inom kommunkoncernen. Under avsnittet finansiell analys redovisas en analys av kommunkoncernens resultat och i ett separat avsnitt beskrivs kommunens bolag, redovisningen omfattar resultat, balansomslutning och soliditet per bolag. Vidare kommenteras investeringar, ägardirektiv samt väsentliga händelser i övrigt.

I likhet med tidigare år så är avsnittet Kommunen som arbetsgivare till stor del inriktat mot kommunens verksamhet. För Uppsala Stadshus AB koncernen lämnas i tabellform uppgift om genomsnittligt antal anställda, andel män och kvinnor samt total sjukfrånvaro.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Investeringsverksamheten är omfattande framförallt inom bolagssektorn. Investeringarna redovisas och kommenteras under flera avsnitt i årsredovisningen. Under avsnittet finansiell analys beskrivs investeringar och självfinansieringsgrad i kommunkoncernen. Kommunkoncernens samlade investeringar uppgår till 2.043 mkr varav 1.626 mkr investeringar i de kommunala bolagen. Självfinansieringsgraden uppgår sammantaget till 42 procent för kommunkoncernen. De budgeterade investeringarna för 2015 var betydligt högre. I det fall den budgeterade investeringsvolymen skulle genomförts hade självfinansieringsgraden sjunkit till 27 procent för kommunkoncernen.

Någon samlad investeringsredovisning finns ej. Vår bedömning är att en samlad investeringsredovisning bör finnas för kommunen och kommunkoncernen med bl a följande innehåll:

- Samlat investerings utfall per nämnd, styrelse och bolag i jämförelse med budget.
- Genomgång och analys av större investeringsprojekt, jämförelse med budget och prognos för slutsumma.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas resultat jämfört med föregående år och prognos redovisas i tabellen nedan. Omorganisationen som har genomförts har inneburit förändringar i nämndernas verksamheter. Resultat 2014 per nämnd och styrelse har därför utelämnats i tabellen nedan.

Resultat per nämnd, mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Prognos 2015	Budget 2015
Kommunstyrelse	37		-6	18
Valnämnden	0		0	0
Utbildningsnämnden	-18		-77	0
Arbetsmarknadsnämnden	2		0	0
Omsorgsnämnden	-32		-30	0
Socialnämnden	-26		-21	0
Äldrenämnden	12		-3	0
Idrotts- och fritidsnämnden	13		11	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	13		17	0
Plan- och byggnadsnämnden	12		9	0
Övriga uppdragsnämnder	-2		0	0
Summa nämnder	9		-100	0
Styrelsen för vård och omsorg	23		-5	0
Styrelsen för teknik och service	29		26	13
Summa produktionsstyrelser	52		22	0
Summa nämnder och styrelser	61		-78	0
Finansförvaltningen	-6		34	32
Summa kommunen	56	-165	-45	62

Kommunen redovisar ett resultat med 56 mkr att jämföra med -165 mkr föregående år. Utbildningsnämnden, Omsorgsnämnden och Socialnämnden redovisar tillsammans ett underskott med 76 mkr.

Utbildningsnämndens underskott är främst hänförligt till gymnasieskolan. Verksamheten har inte anpassats till det sjunkande elevantalet. Inom förskola och skola har antalet barn varit 400 fler än beräknat. Det ökade antalet beror både på tillväxt i Uppsala och på ökningen av asylsökande barn och ungdomar.

Kommunstyrelsen redovisar resultat med 37 mkr. I resultatet ingår realisationsvinster från mark och exploateringsverksamheten med 76 mkr. Kommunstyrelsens verksamhet har utökats under året i och med bildandet av staber som var en del av omorganisationen.

Övriga noteringar från granskningen av resultaträkningen återfinns i rapporterna från granskningen av nämndernas årsbokslut, se bilagor.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

I årsredovisningen med beaktande av tilläggsskrivelse redovisas ett positivt balanskravsresultat uppgående till 13 mkr.

Balanskravsresultatet har beräknats enligt följande:

Årets redovisade resultat	56 mkr
Justering för	
Reducering av reavinster	<u>- 43 mkr</u>
Årets balanskravsresultat	13 mkr

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Årets ekonomiska resultat för kommunen 56 mkr uppgår i det närmaste till den budgeterade nivån om 62 mkr. Kommunkoncernens resultat är dock negativt och uppgår till -39 mkr. I likhet med den bedömning som redovisas i årsredovisningen anser vi att ekonomin behöver stärkas i kommunkoncernen.

Vi bedömer att 2015 års resultat inte är helt förenligt med god ekonomisk hushållning. Vidare noteras också att kommunen behöver stärka sitt resultat med hänsyn till kommande planerade investeringar.

3.1.3.1. Finansiella mål

Det finns inga uttalade finansiella mål fastställda. För budgetåret 2015 finns ett resultatmål om 0,6 % (i form av budgeterat resultat i förhållande till skatt och kommunalekonomisk utjämning (KeU)).

Resultatet 2015 uppgår till 56 mkr vilket motsvarar 0,6 % av skatter och KeU.

Självfinansieringsgraden, d v s att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel, är ett nyckeltal som följs upp. Målet har tidigare varit att nå en långsiktig självfinansieringsgrad med 75 %. Självfinansieringsgraden 2015 uppgår till 72 %.

Soliditeten i kommunkoncernen har sjunkit från 31 % till 29 % exklusive ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998. Med denna inräknad uppgår soliditeten till 12 % och är oförändrad jämfört med föregående år. En svag soliditet innebär att kapaciteten för att genomföra planerade investeringar försämras. Det krävs en tydlig strategi och prioritering de närmaste åren i kommunens investeringar för att möta kommunens tillväxt, förändringar i befintliga fastighetsinnehav och övrig utveckling inom kommunen.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Revisionen har under fler år framfört kritik mot processen och redovisningen av måluppfyllelse. Vi noterar en väsentlig förbättring inom detta område 2015 i den samlade årsredovisningen (ytterligare utveckling av mål och indikatorer samt redovisningen av måluppfyllelse ska enligt tidigare beslut ske i samband med Mål & Budget 2016-2018).

Riktlinjerna för uppföljning av målen 2015 har förändrats och innehåller t.ex. krav på motiveringar till de bedömningar nämnden gör. Den samlade bedömningen av måluppfyllelse baseras även på de indikatorer som redovisas i IVE 2015-2018. I årsredovisningen görs flera jämförelser med R8-nätverket för att bedöma hur Uppsala ligger till. Även i bedömningen av måluppfyllelse refereras det ibland till R8-nätverket. I detta jämförelsenätverk ingår förutom Uppsala även Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Västerås och Örebro.

Av de 27 mål som redovisas bedöms fyra vara uppnådda, 16 bedöms ej ha uppnåtts (men utfallet bedöms ligga nära målet), fyra har ej nåtts och tre har ej kunnat mätas eller bedömas.

Av de 28 uppdragen bedöms 11 vara genomförda, 1 har inte genomförts och övriga är påbörjade.

Redogörelsen i årsredovisningen är tydlig med bl a angivelse av signalfärger med riktningsskyltar, målvärden och indikatorvärden samt kommentarer. Vår bedömning är att redovisningen av måluppfyllens 2015 har förbättrats väsentligt och att den för flertalet mål ger möjlighet till att utläsa graden av måluppfyllelse.

Vi kan också i granskningen av det underliggande materialet se att de enskilda nämndernas uppföljning av målen inte görs på ett enhetligt sätt. Flera nämnder redovisar inte målvärden och värden på indikatorer och det skiljer sig åt mellan hur olika nämnder motiverar sina bedömningar. Ojämnheten i nämndernas underlag gör att den samlade bedömningen som görs i årsredovisningen blir svår att stämma av mot underlaget. Vi noterar också att tidplanen har förbättrats men fortfarande överlämnas nämndens bedömning av måluppfyllelsen till kommunstyrelsen i regel innan den egna nämnden behandlat detta.

Vi ser ett fortsatt behov av att utveckla kommunens styrning av verksamheterna för att få en så effektiv verksamhet som möjligt för medborgarna.

3.1.5. Måluppfyllelse ägardirektiv kommunala bolag

Bedömning och iakttagelser

En betydande del av kommunkoncernens verksamhet bedrivs i de helägda kommunala bolagen. Sedan bolagiseringen av kommunens fastighetsverksamhet finns övervägande del av de materiella anläggningstillgångarna redovisade i bolagssektorn. Årligen fastställer kommunfullmäktige ägardirektiv för de kommunala bolagen. I årsredovisningen sker en redovisning av måluppfyllelsen per bolag. Enligt redovisningen uppfyller samtliga bolag helt eller delvis sina ägardirektiv.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Resultaträkningen redovisar både kommunen och den sammanställda redovisningen.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år.

<i>Resultaträkning mkr</i>	<i>Utfall 2015</i>	<i>Utfall 2014</i>	<i>Budget 2015</i>
Verksamhetens intäkter	2 583	2 314	2 212
Verksamhetens kostnader	-12 157	-11 768	-11 883
Avskrivningar	-249	-232	-210
Verksamhetens nettokostnader	-9 823	-9 686	-9 881
Skatteintäkter	9 001	8 525	9 013
Kommunalekonomisk utjämning	746	904	807
Finansiella intäkter	246	222	276
Finansiella kostnader	-114	-130	-153
Årets resultat	56	-165	62

Vår bedömning är att Uppsala kommun gjort en genomarbetad analys av årets resultat för 2015. Väsentliga förändringar i förhållande till motsvarande period föregående år och avvikelser mot budget har analyserats och förklarats av kommunen i resultatanalysen. Nettokostnadsutvecklingen för nämndernas verksamheter har jämförts med andra kommuner med likartade förutsättningar. Baserat på den granskningen som har utförts bedömer vi att analysen är väl underbyggd.

Nedanstående tabell visar nettokostnader och resultat inklusive respektive exklusive jämförelsestörande poster.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015
Verksamhetens nettokostnader	-9 823	-9 686	-9 881
<i>Poster av engångskaraktär</i>			
Reavinster netto	-43	-2	
Reavinster från mark och exploatering, netto	-76	-4	
Utrangeringar av övriga anläggnings-tillåningar, netto	57	13	
Justering diskonteringsränta pensioner			
Omställningskostnader	43	31	
Sociala avgifter upplupen lön		59	
Avskrivning, kapital, utrangering och drift Ulleråker	33	37	
Aktieutdelning dotterbolag	-59	-15	
Nettopåverkan vid bolagisering av parkeringsverksamheten		15	
Nedskrivning av lån till Stiftelsen Jälla Egendom		8	
Andel vinstmedel Uphall KB	-16		
Återbetalning AFA	-66		
Övrigt	21	2	
Nettokostnader exkl poster av engångskaraktär	-9 929	-9 530	-9 881
Skatteintäkter och KeU	9 747	9 429	9 820
Finansiella poster, netto	132	92	123
Resultat exkl jämförelsestörande poster	-50	-21	62

Nettokostnadsökningarna i kommunens verksamheter har ökat jämfört med föregående år. Under året ökade nettokostnaderna med 3,3 % jämfört med 2,5 % föregående år. Skatteintäkterna och den kommunalekonomiska utjämningen ökade under året med 3,4 % att jämföra med 2,7 % föregående år. Det är fortsatt av vikt att kommunen har kontroll av kostnadsutvecklingen.

3.2.1.1. Registeranalys av löner

Vi har under flera år framfört att brister föreligger i den interna kontrollen i löneprocessen. Då lönekostnader är en stor kostnadspost i resultaträkningen har vi genomfört en registeranalys av dessa kostnader. Analysen omfattade avstämning av transaktioner avseende källskatt och utbetald nettolön mot huvudbok samt mot skattedeklaration. Avstämning av transaktioner mot personalregister. Den omfattar även bl a analyser av avvikande ålder, dubletter av transaktioner, ologiska personnummer, anställda med flera anställningsnummer, höga bruttobelopp, utbetalda styrelsearvoden.

Analysen mynnade ut i följande iakttagelser:

- Mindre avvikelser identifierades vid en jämförelse av källskatt och utbetald nettolön mot huvudbok.

- Avvikande skatter där källskatteprocenten understiger 20 % samt överstiger 60 %.
- Analysen identifierade lönetransaktioner skapade för personer yngre än 16 och äldre än 67 år.
- Analysen identifierade transaktioner som kan utgöra dubletter, där anställningsnummer, löneart och belopp är lika under en löneperiod.
- Analysen har identifierat personer med kvarvarande semesterdagar över 40 dagar

Iakttagelser har följts upp genom ytterligare stickprov samt intervjuer med lönehandläggare. Förklaringar har erhållits till noterade avvikelser varför vår bedömning är att personalkostnaderna har hanterats och redovisats på ett riktigt sätt.

3.2.2. Balansräkning

Balansräkning, mkr	2015-12-31	2014-12-31
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	4 738	4 631
Byggnader och mark	4 325	4 195
Maskiner och inventarier	412	436
Finansiella anläggningstillgångar	9 956	8 640
Summa anläggningstillgångar	14 694	13 272
Omsättningstillgångar		
Förråd och lager	18	18
Exploateringsfastigheter	-561	-559
Kortfristiga fordringar	2 315	3 164
Kassa och bank	370	316
Summa omsättningstillgångar	2 144	2 939
Summa tillgångar	16 837	16 211
Eget kapital	7 088	7 032
Därav periodens/årets resultat	56	-165
Avsättningar		
Avsättning för pensioner	848	773
Övriga avsättningar	11	11
Summa avsättningar	859	785
Skulder		
Långfristiga skulder	5 394	4 676
Kortfristiga skulder	3 497	3 718
Summa skulder	8 891	8 394
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	16 837	16 211

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. En osäkerhet föreligger avseende redovisningen av exploateringsverksamheten.

Under året har Kommunen anpassat redovisningen till kravet på komponentavskrivningar av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Någon retroaktiv omräkning av tidigare års siffror har ej skett.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

En uppföljning pågår beträffande kommunens hantering av räntesäkringar och ränteswappar. Underlag har efterfrågats men ännu ej erhållits.

Finansiella anläggningstillgångar

Långfristiga fordringar på dotterbolag har ökat med 1,3 mkr jämfört med föregående år.

Materiella anläggningstillgångar

I posten ingår fastigheter i Ulleråker. En stor andel av dessa fastigheter avser mark som inte skrivs av. Då det inte finns en gällande detaljplan för Ulleråkersområdet som medger exploatering så har förvärvet klassificerats som en anläggningstillgång uppdelad på mark och byggnader.

Under året har modulförskolor sålts till ett kommunalt bolag. I samband med försäljning uttrangerades markanläggningar vid dessa modulförskolor med 56,6 mkr.

Exploateringsfastigheter

I balansräkningen redovisas i likhet med tidigare år en negativ tillgång avseende mark och exploateringsverksamheten. Posten uppgår till -561 mkr. Totalt finns drygt 100 aktiva (icke avslutade) projekt. Det största projektet är Öster om Viktoria som uppgår till -166,7 mkr. Exploateringsutgifter avseende Ulleråker ingår i posten med 24 mkr.

Under året har 20 stycken projekt avslutats vilket medfört realisationsvinster med 76 mkr.

En genomgång av rutiner och processer kring exploateringsverksamheten har genomförts och avrapporterats i separat rapport. Kommunstyrelsen har konstaterat att det finns ett behov av genomgång av enskilda projekt. En sådan genomgång har påbörjats under 2015. Vidare har konstaterats att det finns orealiserade överskott i exploateringsverksamheten, men att tillförlitligheten i de prognoser som lämnats per projekt avseende kvarvarande kostnader och åtaganden har varit bristfällig. Kommunstyrelsen har därför gjort bedömningen att övervärdena inte har kunnat realiseras.

Vi rekommenderar att styrningen av exploateringsprojekten stärks. Det kan medföra såväl behov av ökade resurser som stärkt kompetens hos handläggare. Kvaliteten av den löpande uppföljningen av projekten bör öka och säkerställa att prognoser kan upprättas med rimlig säkerhet. Uppföljning och styrning av nya projekt har setts över men avseende de äldre projekten finns behov av en genomlysning så att

projekten kan avslutas och redovisning av upparbetat resultat avräknas. Vår samlade bedömning är att den interna kontrollen avseende exploateringsverksamheten bör ses över och stärkas. Vidare är vår bedömning att felaktigheter kan finnas i redovisningen som pågått under många år.

Övriga noteringar från granskning av balansräkningen finns i rapporterna från granskning av nämndernas årsbokslut, se bilagor.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Kassaflödesanalysen omfattar tillräckliga noter och överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Koncernredovisningen är i allt väsentligt korrekt upprättad. Kommunens koncernredovisning upprättas enligt klyvningsmetoden, vilket innebär att bolag och stiftelser läggs in i kommunkoncernens resultat- och balansräkning till så stor del som kommunen äger. Underkoncernen Uppsala Stadshus AB med bolag använder sig av förvärvsmetoden.

Resultatpåverkande elimineringar i den sammanställda redovisningen mkr	2015	2014
Resultat Uppsala kommun	56	-165
Resultat USAB koncernen	59	148
Resultat delägda bolag	1	10
Justering för olika avskrivningsplaner i kommunen och i fastighetsbolagen för bolagiserade fastigheter	-95	-95
Återföring av planenliga avskrivningar på förvärvade övervärden i USAB	15	15
Eliminering av intern reavinst och utdelning	-75	-24
Summa koncernens resultat	-39	-110

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Tilläggsupplysningar inklusive notupplysningar ska lämnas i enlighet med KRL:s krav, RKR:s rekommendationer och god redovisningssed i övrigt.

Uppsala kommun anger under avsnittet redovisningsprinciper att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som utgivits av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I de

fall kommunen avviker från rekommendationerna anges det separat. De avvikelser som angivits är:

- Materiella anläggningstillgångar – RKR 11.4, i beskrivningen är det otydligt vad som avviker och vilka effekter avvikelsen medför.
- Sammanställd redovisning – RKR 8.2, i beskrivningen är det otydligt vad som avviker och vilka effekter avvikelsen medför.
- Bestämmelser om löpande bokföring mm – RKR 23, det anges att en utvecklingsmöjlighet finns avseende vissa verifikationsseriers kvalitet i termer av utformning och spårbarhet. Avvikelsens effekter på räkenskaperna anges inte.

Vår bedömning är att beskrivningen av redovisningsprinciper är alltför generell. Vi har även noterat att vissa tilläggsupplysningar saknas. Enligt vår bedömning behöver följande delar kompletteras i beskrivningen av tillämpade redovisningsprinciper alternativt notupplysningar.

- Uppgifter beträffande övriga avsättningar koncernen, bl a en kortfattad beskrivning av förpliktelsens karaktär. (RKR 10.2).
- Principer för fastställande av nyttjandeperiod och vilka nyttjandeperioder som valts för respektive tillgångsslag, i årsredovisningens beskrivning anges endast att avskrivningstiden är satt från 3 till 50 år. Vi anser att en tydligare redovisning bör ske. (RKR 11:4)
- Upplysningar beträffande redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Vi saknar en sammanfattande beskrivning av hantering väsentliga risker förknippade med finansiella tillgångar och finansiella skulder, exempelvis beskrivning av ränterisk, valutarisk, kreditrisk, genomsnittlig räntebindningstid etc. Detta kan ske genom beskrivning av vilka styrdokument som gäller för området. (RKR 20)
- Upplysningar beträffande derivat och säkringsredovisning. (RKR 20, 21)

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Kommunstyrelsen
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Kommunstyrelsen (KS) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Styrelsens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I KS:s balansräkning har vi främst valt att fokusera på materiella anläggningstillgångar, andra långfristiga värdepappersinnehav (bostadsrätter), exploateringsfastigheter samt interimfordringar. Rutiner för exploateringsverksamheten har granskats under 2015 och har rapporterats i separat rapport.

KS resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot föregående år, budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för nämnden.

Huvuddelen av intäkterna är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	2 438,4	1 734,9	2 227,5	2 396,5
<i>varav internt</i>	2 011,6	1 434,1	1 911,6	2 009,2
Kostnader				
Köp av verksamhet	-147,1	-173,9	-160,6	-137,7
Personalkostnader	-374,1	-130,7	-383,0	-376,2
Lokalkostnader	-1 209,9	-1 161,8	-1 167,9	-1 217,6
Övriga kostnader (inkl avskr)	-615,4	-274,8	-448,9	-616,3
Summa kostnader	-2 346,5	-1 741,2	-2 160,4	-2 347,8
Verksamhetens nettokostnader	91,9	-6,3	67,1	48,7
Finansnetto	-55,3	-45,6	-49,3	-55,1
Nettoresultat	36,6	-51,9	17,8	-6,4

Omorganisationen som har gjorts har inneburit förändringar i omfattning av KS verksamhet. I samband med bildandet av stabsfunktioner har delar av personal från tidigare Vård och bildning och Teknik och Service flyttats till de olika stabsfunktionerna. Vår analys har fokuserats på jämförelse mot budget och prognos.

Kommunstyrelsens resultat uppgår till 36,6 mkr vilket är 18,8 mkr bättre än budget och 42,9 mkr bättre än prognos. Resultatet innehåller realisationsvinster om 123,1 mkr (främst inom exploatering och bostäder) samt realisationsförluster och utrantering om 60,6 mkr (förskolemoduler 56,9 mkr). Dessa poster var inte beaktades vid upprättande av budget. Resultat exklusive detta netto uppgår till -26,1 mkr, vilket är sämre än budgeterat resultat. Drift- och kapitalkostnaderna för Ulleråkerområdet har varit 35,3 mkr högre än budgeterat. I resultatet ingår också kostnader för renovering av gasturbinen för reservkraft med 7,2 mkr som inte till fullo ingick i upprättad budget. Att personalkostnaderna är något lägre än prognos förklaras av senare rekrytering inom kommunledningskontoret än planerat.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	36,6	-51,9	17,8	-6,4
Politisk verksamhet	1,1	-7,2	-3,1	-5,3
Infrastruktur, skydd m.m.	48,2	-20,3	-0,2	34,8
Fritid och kultur	1,2	0,1	1	1,2
Särskilt riktade insatser	0	0,7	-2,5	0,0
Affärsverksamhet	36,2	-8,5	0,0	-15,5
Kommunledning och gemensam verksamhet	-50,2	-16,7	22,6	-21,4

Resultatet för politisk verksamhet överträffar prognos med 6,4 mkr och förklaras huvudsakligen av att stabsintäkter för nämndadministration har resultatförts på rätt verksamhet i bokslutet.

Resultatet för Infrastruktur, skydd m m är 13,4 mkr bättre än prognosen och beror på ett bättre realisationsnetto från exploatering (7,7 mkr) och att kommunledningskontorets avdelningar har ett bättre resultat om 4,4 än vad som har prognostiserats.

Affärsverksamhet visar på ett resultat som är 51,7 mkr bättre än prognos. En anledning till det är att resultatet omfattar realisationsvinster om 28,4 mkr som i prognosen låg i Kommunledning och gemensam verksamhet. Andra faktorer är att det negativa resultatet i Ulleråkersområdet inte blev så dåligt som först befarades (8,7 bättre resultat än prognos) samt att egendomsförvaltningen visar på ett bättre resultat. Avvikelsen mot prognos beror på lägre kostnader för underhåll och att redovisade intäkter på verksamhetsområdet prognostiserats på gemensam verksamhet.

Kommunledning och gemensam verksamhet visar ett lägre resultat än prognos vilket förklaras ovan. Prognosen innefattade en rad poster rörande realisationsvinster, utranteringar, stabsintäkter som i bokslutet har flyttats till rätt enheter.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	2 126,8	2 100,3
Bostadsrätter	173,5	171,4
Exploateringsfastigheter	-560,5	-559,2
Lager, förråd	2,3	0
Kundfordringar (externa)	27,4	24,5
Fordran annan enhet	246,5	473,6
Kortfristiga fordringar	126,5	139,2
Summa tillgångar	2 142,5	2 349,8
Eget kapital och skulder		
Balanserad vinst	23,0	25,2
Årets resultat	36,6	-51,9
Summa eget kapital	59,6	-26,7
Skuld till annan enhet	1 921,1	2 271,7
Leverantörsskulder (externa)	147,1	78,7
Övriga skulder	34,7	26,1
Summa Skulder	2 082,9	2 376,5
Summa eget kapital och skulder	2 142,5	2 349,8

Materiella anläggningstillgångar

En omklassificering av övriga fastigheter till markreserv har skett under 2015 uppgående till 60,7 mkr. I samband med förvärvet av Ulleråkerområdet gjordes en fördelning mellan mark och byggnad där merparten av förvärvet klassificerades som mark mycket beroende på att byggnaderna ska rivas för att möjliggöra nybyggnation av bostäder etc. Med facit i hand visade det sig att ytterligare byggnader ska rivas och därmed omklassificeras till mark.

Största aktiveringen inom verksamhetsfastigheter avser köp av fastighet i stadsdelen Kungsängen om 99 mkr. Av det totala beloppet har 50 mkr klassificerats som byggnad medan resterande klassificerats som exploateringsfastighet. Andra större aktiveringar avser Trygghetsboendet Örnen om 6,5 mkr samt Stationsgatan om 5,8 mkr. En stor del av dessa investeringar låg som pågående vid årets ingång. Utöver det har det genomförts en större utrangering av modulförskolor som renderat i en realisationsförlust om 56,6 mkr och står för merparten av årets totala realisationsförluster.

På kontot för pågående ny- till och ombyggnad har ett förvärv av bostadsrätter felaktigt redovisats. Detta förvärv borde i bokslutet ha omförts och redovisas som Bostadsrätter.

Exploateringsfastigheter

I balansräkningen redovisas i likhet med tidigare år en negativ tillgång avseende mark och exploateringsverksamheten.

Processer för exploateringsverksamheten har granskats under 2015 och granskningen har rapporterats i separat rapport. Större projekt som exploateras i olika etapper har åsatts endast ett projektnummer. Inkomster från ingångna avtal om markförsäljningar och exploateringsavgifter bokförs på projektet och om upparbetade kostnader är lägre redovisas en negativ tillgång. Resultatavräkning sker först när hela projektet är avslutat.

Större tillkommande projekt 2015 är Busstomten, Kungsängen samt Ulleråker. Under 2015 har en rad projekt avslutats och därmed vinstavräknats. Endast i undantagsfall har det inneburit förluster för kommunen. Nettot visar på en realisationsvinst om 75,8 mkr där största vinsten härrör från projekt Gränby Backe och Västra Stenhagen om totalt 67 mkr.

En avstämning mellan listan för pågående projekt 2015-12-31 och listan för pågående projekt per 2014-12-31 visar att för 11 av 12 större projekt har det tillkommit kostnader under 2015 vilket tyder på att projekten fortfarande pågår. Men det innebär också att det föreligger risk för att det finns projekt där det inte kan uteslutas att vinstavräkning bör ske.

Våra rekommendationer från tidigare år kvarstår. Vi rekommenderar också att styrningen av exploateringsprojekten stärks. Det kan medföra såväl behov av ökade resurser som stärkt kompetens hos handläggare. Kvaliteten av den löpande uppföljningen av projekten bör öka och säkerställa att prognoser kan upprättas med rimlig säkerhet. Uppföljning och styrning av nya projekt har setts över men avseende de äldre projekten finns fortfarande behov av en genomlysning så att projekten kan avslutas och redovisning av upparbetat resultat avräknas. Vår samlade bedömning är att den interna kontrollen avseende exploateringsverksamheten bör ses över och stärkas.

2.3 Sammanfattande bedömning

En osäkerhet föreligger avseende redovisningen av exploateringsverksamheten på grund av osäkerheten kring de gamla exploateringsprojektens status avseende redovisade kostnader och intäkter samt ett stort antal stora projekt som pågått under många år. För övriga balansposter samt resultaträkning är vår bedömning att de ger en rättvisande bild. Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Styrelsen tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att styrelsens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Gatu- och
samhällsmiljönämnden
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Nämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I nämndens balansräkning har vi valt att fokusera på materiella anläggningstillgångar samt interimsskulder där vi ser största risken för materiella felaktigheter.

Nämndens resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot föregående år, budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för nämnden. Huvuddelen av GSN:s intäkter är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga. Vi har utöver det följt intäktsflödet från försystem (Allmar och Planit) till bokföring för att se att allt är bokfört samt utfört stickprov av större avtal för att se att man de facto har fakturerat i enlighet med dessa avtal. Vi har inget att anmärka på i denna granskning.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	539,7	478,0	505,5	527,9
<i>varav internt</i>	<i>490,1</i>	<i>431,1</i>	<i>470,2</i>	<i>483,4</i>
Kostnader				
Köp av verksamhet	-256,6	-249,9	-231,5	-249,1
Personalkostnader	-81,6	-68,5	-83,8	-82,3
Lokalkostnader	-0,5	-8,9	-12,8	2,9
Övriga kostnader (inkl avskr)	-145,1	-132,3	-163,8	-139,6
Summa kostnader	-483,8	-459,6	-491,9	-468,1
Verksamhetens nettokostnader	55,9	18,4	13,6	59,8
Finansnetto	-42,5	-37,5	-13,6	-42,5
Nettoresultat	13,4	-19,1	0	17,3

GSN:s intäkter har ökat betydligt jämfört med 2014 vilket till huvudsaklig del beror på ökade kommunbidrag men också ökad kommunintern försäljning. Extern försäljning i nivå med föregående år. Detta är en naturlig följd av att verksamheten har växt betydligt och därmed fått en allt större kostnadskostym.

Gatu- och samhällsmiljönämnden är arbetsgivarnämnd för Stadsbyggnadsförvaltningen vilket innebär att medarbetarkostnader fördelas till idrotts- och fritidsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, namngivningsnämnden samt kommunstyrelsen. Antal medarbetare har

ökat markant under 2015 där antal medarbetare omräknat till heltider ökat från 196 (2014) till 239 (2015). Bland annat har förvaltningen anställt ca 20 stycken inom plan- och bygglov men också inom övriga verksamheter. Detta förklarar varför personalkostnaderna har ökat jämfört med 2014.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	13,4	-19,1	0,0	17,3
Politisk verksamhet	0,0	0,2	0,0	0,0
Infrastruktur, skydd m.m.	-7,0	-17,1	0,0	0,2
Anläggning	1,9	-0,0	0,0	0,5
Trafik och samhälle	6,4	6,0	0,0	5,3
Strategisk planering	2,3	-1,3	0,0	1,4
Färdtjänst	6,8	-9,2	0,0	6,8
Ledning	3,0	0	0,0	3,0

Merparten av avvikelsen från prognos härrör verksamheten Infrastruktur - drift & förvaltning som redovisar ett resultat som är 7 mkr lägre än prognosen. Verksamheterna anläggning, strategisk planering samt samhälle redovisar ett bättre resultat än prognosen.

Underskott i drift och förvaltning jämfört med prognos beror huvudsakligen på ökade kostnader för vinterväghållning främst kopplat till kvalitetshöjning inom cykelvägnätet med fokus på att hålla nere partikelhalter (mycket sandupptagning). Det är entreprenören som styr när man åker ut och nämnden behöver se över hur kontrollen och styrningen kan förstärkas inom detta område. Utfallet 2015 är dock betydligt bättre än 2014 vilket visar att nämnden är på rätt väg.

Färdtjänsts resultat är i linje med prognos och mycket bättre än föregående år. Starten av trafikcentralen samt ett nytt regelverk som har möjliggjort samåkning och lett till effektiviseringsvinster och att kostnaderna för färdtjänst har närmat sig rikssnittet.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	2 241,8	2 113,6
Kundfordringar (externa)	9,8	7,3
Fordran annan enhet	6,2	6,0
Kortfristiga fordringar	2,4	1,7
Summa tillgångar	2 260,2	2 128,6
Eget kapital och skulder		
Balanserad vinst	0	0
Årets resultat	13,4	-19,0
Summa eget kapital	13,4	-19,0
Leverantörsskulder (externa)	34,3	18,4
Skuld till annan enhet	2 096,7	2 003,1
Övriga skulder	115,8	126,1
Summa Skulder	2 246,8	2 147,6
Summa eget kapital och skulder	2 260,2	2 128,6

Investeringsramen för 2015 uppgick till 492 mkr inklusive 197 mkr som överförts från tidigare år. Totalt upparbetades 229 mkr vilket är över 13 mkr mer än 2014 men 148 mkr lägre än plan. När nämnden antog budgeten i december 2014 var planen att 377 mkr skulle upparbetas under 2015 av total ram om 492 mkr. Viss del av detta avser medel för objekt som inte kunnat påbörjas eller färdigställas p g a förseningar av olika slag, t ex att detaljplaner inte blivit klara och i viss mån även brist på personal. Sammantaget kan konstateras att organisationen inte har haft tillräcklig storlek för att kunna leva upp till investeringsplanen. Företrädare hos GSN förklarar att det råder resursbrist både hos kommunen som beställare och hos konsulter och entreprenörer. En ytterligare aspekt är att nämnden anser att de kommer att ha svårt att finansiera driften ifall att man investerar för mycket på en gång och skulle därmed inte klara budget.

Investeringsprocessen har granskats under 2015 och har avrapporterats i en separat rapport.

Under 2015 har genomgång av anläggningsregistret fortsatt och i slutet av 2015 har merparten av anläggningsregistret fysiskt inventerats. Har inte lett till några större utrangeringar vilket är rimligt då större utrensning skedde redan under 2014.

Vi har stickprovsvis granskat större aktiveringar under året och kontrollberäknat avskrivningar utan anmärkning.

2.3 Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att balans- och resultaträkning ger en rättvisande bild av GSN:s ekonomiska ställning samt att bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. GSN tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att nämndens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Omsorgsnämnden
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Omsorgsnämnden (OSN) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Nämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I Nämndens balansräkning har vi främst valt att fokusera på kortfristiga skulder och då främst leverantörs- och interimsskulder, där vi ser största risken för materiella felaktigheter. Resultaträkningen har granskats analytiskt där avstämning mot budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för nämnden. Huvuddelen av nämndens intäkter är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne-, inköps- och leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	1 531,2	1 391,1	1 501,9	1 516,9
varav internt	1 463,1	1 339,8	1 454,7	1 462,5
Kostnader				
Köp av verksamhet	-1 347,9	-1 095,8	-1 289,8	-1 328,5
Personalkostnader	-42,7	-65,2	-46,8	-41,6
Lokalkostnader	-36,2	-34,8	-33,6	-37,1
Övriga kostnader (inkl avskr)	-136,4	-118,7	-131,7	-140,3
Summa kostnader	-1 563,1	-1 314,5	-1 501,9	-1 547,4
Verksamhetens nettokostnader	-31,9	76,6	0,0	-30,5
Finansnetto	-0,0	-0,0	0,0	0,0
Nettoresultat	-31,9	76,6	0,0	-30,5

Omorganisationen som har gjorts har inneburit förändringar i omfattning av nämndens verksamhet. Resultatet 2014 i ovanstående tabell är ett proforma resultat, dvs intäkter och kostnader är beräknade som att nämnden i nuvarande form fanns även 2014. I vår analys har fokus legat på jämförelse mot budget och prognos.

Nämnden redovisar ett underskott med ca 32 mkr, vilket främst har sin orsak i en utbyggnad av 21 platser i LLS Boenden för vuxna och äldre. Beslut om denna utbyggnad var inte taget när budgeten fastställdes och har inneburit ökade kostnader med 11 mkr jämfört med budget. En evakuering av ett boende på grund av skador på fastigheten har medfört mer-

kostnader främst i form av kostnader för ersättningslokaler. Avvikelserna mot budget förklaras också av volymökningar inom hemtjänsten som bl a har medfört ökade kostnader för hälso- och sjukvård och personlig omvårdnad.

Under 2015 har nämnden bl a påbörjat förändringar i upphandlingsmodell för upphandlingar i enlighet med lagen om offentlig upphandling (LOU) samt infört ny ersättningsmodell för serviceboende enligt LSS och boende stöd för att uppnå en ekonomi i balans 2016.

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	-31,9	76,6	0,0	-30,5
Politisk verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård och omsorg om funktionshindrade	-32,0	-11,2	0,0	-38,6
Varav vård & Omsorg, äldre	-104,7	0,0	0,0	0,0
Varav öppna insatser	0,0	15,7	-3,5	-1,4
Varav SoL och HSL	50,4	9,6	-38,5	-60,1
Varav LSS & LASS	22,2	-36,6	42,0	22,9
Arbetsmarknadsåtgärder	0,1	0,0	0,0	0,0
Diverse flyttade verksamheter sedan fg år	0,0	87,8	0,0	8,1

Avvikelsen mot budget inom vård och omsorg, LSS och LASS uppgår till ca 20 mkr och beror på utbyggnaden under året som beskrivits ovan.

Inom vård och omsorg, äldre är det främst volymökningar inom hemtjänsten som leder till ökade kostnader för hälso- och sjukvård, personlig assistans, boendestöd samt personlig omvårdnad.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	0,8	1,1
Fordran annan enhet	56,5	95,3
Kortfristiga fordringar	-6,6	-12,9
Summa tillgångar	50,7	83,4
Eget kapital och skulder		
Årets resultat	-31,9	-2,6
Summa eget kapital	-31,9	-2,6
Långfristiga skulder	0,8	3,2
Leverantörsskulder	42,5	56,6
Övriga skulder	39,4	26,2
Summa Skulder	82,7	86,0
Summa Eget kapital och Skulder	50,7	83,4

Balansomslutningen har minskat avsevärt jämfört mot föregående år vilket beror den genomförda omorganisationen.

I posten kortfristiga fordringar ingår periodiseringsposter. På kontot förutbetalda kostnader till leverantörer har fakturor bokförts som en negativ fordran istället för på ett skuldkonto. Summa totala tillgångar blir därmed lägre än vad de borde ha varit samtidigt som totala skulder också är lägre. Detta påverkar inte resultaträkningen då vi i vår periodiseringsgranskning säkerställt att intäkter och kostnader har tagits upp rätt period.

2.3 Sammanfattande bedömning

Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Omsorgsnämnden tillämpar korrekta principer för *värdering* av fordringar samt periodisering av intäkter och kostnader (utöver klassificeringen av interimsposter). Vi bedömer också att nämndens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Räddningsnämnden
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Räddningsnämnden är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Räddningsnämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner.

I nämndens balansräkning har vi valt att fokusera på materiella anläggningstillgångar där vi ser största risken för materiella felaktigheter. Nämndens resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot föregående år, budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för nämnden. Vår bedömning är att rutinerna är ändamålsenliga. Resultaträkningen har även granskats i den genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	198,9	195,4	199,1	198,8
<i>varav internt</i>	136,7	137,0	136,7	136,7
Kostnader				
Köp av verksamhet	-10,0	-9,0	-10,5	-10,4
Personalkostnader	-117,0	-113,9	-114,1	-117,3
Lokalkostnader	-33,9	-33,9	-35,3	-33,9
Övriga kostnader (inkl avskr)	-35,1	-34,6	-37,7	-35,6
Summa kostnader	-196,0	-191,4	-197,6	-197,2
Verksamhetens nettokostnader	2,9	4,0	1,5	1,6
Finansnetto	-1,1	-1,2	-1,5	-1,2
Nettoresultat	1,8	2,8	0,0	0,4

Periodens resultat uppgår till 1,8 mkr, vilket är 1,4 mkr bättre än augustiprognozen. Personalkostnaderna har ökat jämfört med föregående år och är 2,9 mkr högre än budgeterat. Ökningen jämfört med föregående år förklaras av den avtalsenliga ökningen med 2,9 %. I budgeten ingick vissa kostnadsbesparingar som inte fullt ut fick genomslag under året.

Nämnden har gjort investeringar för 20,2 mkr under året mot budgeterade 25,7 mkr. De lägre investeringarna har medfört lägre avskrivningar och räntekostnader med 1,5 mkr jämfört med budget.

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner. Vi har i vår granskning inte noterat något som tyder på att felaktigheter i fördelningen av resultatet.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 för respektive kommun i jämförelse 2014.

Belopp i mkr Kommun	Utfall 2015	Utfall 2014
Uppsala	1,8	2,8
Tierp	0,29	0,44
Östhammar	0,30	0,46

I samband med bokslutsarbetet noterades att semesterlöneskulden var lägre än förväntat. Semesterlöneskulden hanteras centralt av staben för ekonomi och en fråga ställdes dit. Efter stängning av bokslutet har det konstaterats att semesterlöneskultsförändringen har bokförts på fel år. Kostnaden för 2015 är för låg med 0,6 mkr. Någon korrigering av bokslutet kommer inte att ske men har tagits upp som ett särskilt ärende i nämnden för att informera samtliga kommuner. I nedanstående tabell redovisas korriberat resultat när den rätta semesterkultsförändringen är beaktad.

Belopp i mkr Kommun	Korriberat resultat 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
Uppsala	1,4	1,8	2,8
Tierp	0,21	0,29	0,44
Östhammar	0,22	0,30	0,46

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	64,4	54,3
Kundfordringar	3,8	1,8
Fordran annan enhet	12,6	15,6
Kortfristiga fordringar	3,7	1,0
Summa tillgångar	84,5	72,6
Eget kapital och skulder		
Årets resultat	1,8	2,8
Summa eget kapital	1,8	2,8
Långfristiga skulder	64,4	54,3
Leverantörsskulder	14,5	10,3
Övriga skulder	3,8	5,2
Summa skulder	82,7	69,8
Summa eget kapital och skulder	84,5	72,6

Vi har vid vår granskning av balansräkningen inte funnit några väsentliga fel. Materiella anläggningstillgångar har stämts av mot ajourfört anläggningsregister och bedöms vara korrekt redovisade och värderade.

2.3 Sammanfattande bedömning

Det är vår bedömning att balans- och resultaträkning ger en rättvisande bild av nämndens ekonomiska ställning samt att bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vi bedömer också att nämndens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Överförmyndarnämnden
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Överförmyndarnämnden (ÖFN) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Nämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd för Uppsala, Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Resultatet per kommun består av kostnaderna för överförmyndarförvaltningen samt kostnader för utbetalda arvoden. Kostnaderna för den gemensamma nämnden är uppdelade enligt en fördelningsnyckel, där invånarantalet i respektive kommun ligger till grund.

I nämndens balansräkning har vi främst valt att fokusera på övriga fordringar, där statsbidragsfordringar står för den största andelen. ÖFN:s resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot föregående år, budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare. Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	30,0	23,5	22,2	27,1
varav internt	14,3	13,8	14,3	12,3
Kostnader				
Köp av verksamhet	-1,6	-0,5	-0,8	-2,1
Personalkostnader	-27,2	-20,6	-19,9	-23,9
Lokalkostnader	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Övriga kostnader (inkl avskr)	-1,6	-1,6	-1,0	-1,2
Summa kostnader	-30,9	-23,2	-22,2	-27,8
Verksamhetens nettokostnader	-0,9	0,3	0,0	-0,7
Finansnetto	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat	-0,9	0,3	0,0	-0,7

Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat markant jämfört med föregående år. Kostnaderna i form av t ex arvoden till gode män och tolkar har kunnat återsökas av Migrationsverket. Ökningen av intäkterna jämfört med föregående år, budget och prognos beror främst på dessa statsbidrag.

Även ökningen av personalkostnaderna är hänförlig till det ökningen av ensamkommande barn. Förutom arvoden till gode män har även timanställda anlitats under hösten för att klara av att hantera den ökade mängden ärenden.

Kostnaderna för köp av stödverksamhet är högre än föregående år och budget. Det är kostnader för den gemensamma stabsorganisationen. I samband med att budgeten upprättades var inte alla kostnader för stabsorganisationen kända och föregående år redovisades en del av dessa kostnader som personalkostnader.

Under 2015 har en ny fördelningsnyckel tillämpats. Gemensamma kostnader fördelas utifrån denna fördelningsnyckel enligt följande; Uppsala kommun 72,2 %, Heby kommun 6,2 %, Tierp kommun 7,0 %, Knivsta kommun 3,9 % Älvkarleby kommun 3,2 % och Östhammar kommun 7,5 %.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 för respektive kommun i jämförelse 2014.

Belopp i mkr Kommun	Utfall 2015	Utfall 2014
Uppsala	-0,62	0,31
Heby	-0,05	0,52
Knivsta	-0,03	-0,03
Tierp	-0,06	0,07
Älvkarleby	-0,03	0,18
Östhammar	-0,06	0,25

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	0,4	0,5
Kundfordringar	0,3	0,1
Kortfristiga fordringar	8,2	2,4
Summa tillgångar	8,9	3,0
Eget kapital och skulder		
Årets resultat	-0,9	0,3
Summa eget kapital	-0,9	0,3
Långfristiga skulder	0,4	0,5
Skuld till annan enhet	5,9	0,1
Leverantörsskulder	0,2	0,1
Övriga skulder	3,3	2,0
Summa skulder	9,8	2,7
Summa eget kapital och skulder	8,9	3,0

Kortfristiga fordringar består främst av statsbidragsfordringar. Nämnden har återsökt samtliga kostnader till och med december 2015, men det tar längre tid innan Migrationsverket gör utbetalningar jämfört med föregående år.

2.3 Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att balans- och resultaträkningen ger en rättvisande bild av nämndens ekonomiska ställning samt att bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Nämnden tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att nämndens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Arbetsmarknadsnämnden
Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Arbetsmarknadsnämnden AMN är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Nämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I balansräkning har vi främst valt att fokusera på korta fordringar inklusive interimsfordringar där vi ser största risken för materiella felaktigheter. Arbetsmarknadsnämndens resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot, budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för nämnden.

Huvuddelen av nämndens intäkter är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat. Vi har även hämtat stöd från vår genomgång och testning av försystemet Extens som också rapporteras separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	686,2	749,1	664,5	676,0
<i>varav internt</i>	<i>573,9</i>	<i>621,2</i>	<i>568,6</i>	<i>572,3</i>
Kostnader				
Köp av verksamhet	152,3	220,2	138,6	144,5
Personalkostnader	190,6	220,8	196,9	190,7
Lokalkostnader	16,3	16,8	16,0	13,7
Övriga kostnader (inkl avskr)	325,4	312,4	313,0	327,0
Summa kostnader	684,7	770,2	664,5	675,9
Verksamhetens nettokostnader	1,5	-21,0	0,0	0,1
Finansnetto	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat	1,5	-21,0	0,0	0,1

Omorganisationen som har genomförts inom kommunen har inneburit förändringar i omfattning av nämndens verksamhet. Resultatet 2014 i ovanstående tabell är ett proforma resultat, dvs intäkter och kostnader är beräknade som att nämnden i nuvarande form fanns även 2014. I vår analys har fokus legat på jämförelse mot budget och prognos.

Nämnden har högre intäkter och kostnader än budget och prognos främst beroende på ett ökat flyktingmottagande. Kommunen erhåller särskilda statsbidrag från Migrationsverket för att täcka de ökade kostnaderna.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	1,5	-21,0	0,0	0,1
Politisk verksamhet	-0,4	0,1	0,0	-0,5
Infrastruktur, stadsutv.m.m.	0,3	0,4	0,2	0,4
Fritid och kultur m.m.	0,3	0,4	0,0	0,4
Kommunal vuxenutbildning	6,0	15,0	9,5	12,1
Individ- och familjeomsorg	-15,5	-30,6	-22,2	-22,6
Flyktingmottagande	0,0	14,2	0,6	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	10,9	3,2	11,9	10,2
Övrig vuxenvård	0,0	-11,3	0,0	0,0
Kommunledning och gemensam verksamhet	0,0	-12,3	0,0	0,0

Kommunal vuxenutbildning redovisar ett resultat med 6 mkr. Resultatet är 3 mkr lägre än budget och 6 mkr lägre än prognosen. Avvikelsen mot prognosen beror på ökade kostnader för svenska för invandrare (SFI). Besked om statsbidrag från Skolverket har dröjt, vilket har medfört att regeringens beslut om extra satsningar inte har kunnat utnyttjas fullt ut. Alla vuxenutbildningar har inte kunnat starta då beslut om tilldelning kom så sent på året.

Inom Individ och familjeomsorg redovisas fortsatt ett underskott, men underskottet är ca 7 mkr lägre än budget och prognos. Ekonomiskt bistånd till nyanlända ingår inte i denna verksamhet, utan ingår i verksamhet Flyktingmottagande. Intäkterna har ökat med 18 mkr jämfört med tidigare år beroende på nya budgeteringsprinciper, samtidigt som kostnaderna för försörjningsstöd endast har ökat med ca 1,3 mkr.

Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	2,2	1,8
Kundfordringar	1,1	16,8
Fordran annan enhet	8,4	78,0
Kortfristiga fordringar	9,9	1,9
Summa tillgångar	21,6	98,5
Eget kapital och skulder		
Årets resultat	1,5	0,6
Summa eget kapital	1,5	0,6
Långfristig skuld till annan enhet	2,2	1,4
Leverantörsskulder	10,7	86,6
Övriga skulder	7,2	9,8
Summa Skulder	20,1	97,9
Summa eget kapitaloch skulder	21,6	98,5

Balansomslutningen har minskat avsevärt jämfört mot föregående år vilket beror den genomförda omorganisationen.

Posten kortfristiga fordringar består till stor del av statsbidragsfordringar från Migrationsverket. Nämnden har återsökt nedlagda kostnader men på grund av lång handläggningstid hos Migrationsverket har inte betalning erhållits.

Minskningen av kundfordringar och leverantörsskulder jämfört med föregående år beror på omorganisationen. Den största delen av dessa poster avsåg fordringar och skulder kopplade till gymnasieutbildningen som inte ingår i denna nämnd 2015.

Vi har även granskat att nämnden har hanterat periodisering av intäkter och kostnader korrekt genom att göra stickprovsgranskning av större poster kring bokslutsdatum utan att notera några avvikelser.

Vår bedömning är att balansräkningen ger en rättvisande bedömning av nämndens ekonomiska ställning per 2015-12-31.

2.2 Sammanfattande bedömning

Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Nämnden tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att nämnden resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Äldrenämnden

Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Äldrenämnden (ÄLN) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Nämndens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I balansräkning har vi främst valt att fokusera på interimfordringar och leverantörsskulder där vi ser största risken för materiella felaktigheter. Äldrenämndens resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare. Huvuddelen av nämndens intäkter är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	1 889,6	2 073,5	1 869,7	1 878,4
<i>varav internt</i>	<i>1 703,8</i>	<i>1 903,0</i>	<i>1 698,2</i>	<i>1 697,3</i>
Kostnader				
Köp av verksamhet	1 584,3	1 661,5	1 563,9	1 586,9
Personalkostnader	72,8	86,5	83,0	73,7
Lokalkostnader	142,4	148,0	147,8	152,0
Övriga kostnader (inkl avskr)	77,7	41,7	74,4	68,1
Summa kostnader	1 877,2	1 937,7	1 869,2	1 880,7
Verksamhetens nettokostnader	12,4	135,8	0,5	-2,3
Finansnetto	-0,6	-0,4	-0,5	-0,6
Nettoresultat	11,8	135,4	0,0	-2,9

Nämndens verksamhet har påverkats av den genomförda omorganisationen. Resultatet 2014 i ovanstående tabell är ett proforma resultat, dvs intäkter och kostnader är beräknade som att nämnden i nuvarande form fanns även 2014. I vår analys har fokus legat på jämförelse mot budget och prognos.

Nämnden redovisar ett positivt resultat för räkenskapsåret med totalt 11,8 mkr vilket är 14,7 mkr bättre än prognos.

Intäkterna är 11,2 mkr högre än prognosen och ca 20 mkr högre än budget. Det är främst intäkter från brukare som har ökat. Antalet beviljade timmar inom hemtjänsten har minskat med ca 17 % från januari till december vilket delvis förklarar varför båda intäkter och kostnader är lägre än föregående år.

Den positiva avvikelsen jämfört med budget och prognos förklaras främst av lägre kostnader avseende personal och lokal. Nämndens lokalkostnader har minskat med ca 5,5 mkr. En genomlysning av lokalkostnaderna har genomförts som har medfört lägre kostnader. Ett flertal tjänster har medvetet vakanshållits för att hålla personalkostnaderna nere. Nämnden har också haft svårt att rekrytera nya socionomer, vilket är en annan orsak till de lägre personalkostnaderna.

Köp av verksamhet är i nivå med prognos men överstiger budget, vilket beror på högre kostnader för den gemensamma stabsorganisationen.

Under året har nämnden tagit över inventarier från fyra enheter som tidigare tillhört Kosmo. Avskrivningstiden på dessa inventarier har visat sig vara för lång. En inventering har gjorts för att säkerställa vilka inventarier som fortfarande har ett värde och vilka inventarier som ska tas ur anläggningsregistret. Resultatet har påverkats med en kostnad med 6,1 mkr för dessa inventarier. Verksamheten Omtanken har lagts ned under året, vilket har inneburit en kostnadsminskning.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	11,8	135,4	0,0	-2,9
Politisk verksamhet	0,1	0,4	0,0	0,0
Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade	11,7	135,0	0,0	-2,9
Varav öppna insatser	-0,8	3,3	-10,3	-2,4
Varav SoL och HSL	12,5	131,7	10,3	-0,6

Verksamheten öppna insatser gör ett negativt resultat om 0,8mkr, detta ska jämföras med det budgeterade negativa resultatet om 10,3mkr. I budgeten ingick kostnader för tekniskifte av larm med 4 mkr, som inte har genomförts under 2015. I budgeten ingick även en kostnad med 2,1 mkr för att renovera restaurangen på Karl-Johangården. Denna renovering har heller inte genomförts. Kostnaderna för både seniorrestauranger och träffpunkter har varit lägre än budgeterat, vilket har inneburit en positiv påverkan på resultatet med 3 mkr. Avvikelsen mellan utfall och prognos för verksamheten öppna insatser uppgår till 1,6 mkr vilket främst förklaras av att verksamhetsområdet har skjutit upp rekrytering av tjänster.

Verksamhetsområdet SoL och HSL redovisar ett positivt resultat med 12,5 mkr, vilket är 2,2 mkr bättre än budget och 13,1 mkr bättre än prognos. I budgeten ingick kostnader för 72 platser för korttidsboenden men endast 54 platser har utnyttjats. I budgeten fanns också kostnader för ett nytt LOV boende som skulle tas i drift från och med december men då öppnandet av detta boende har skjutits fram till mars 2016 så har inga kostnader belastat 2015. Tillsammans har detta inneburit en positiv avvikelse för resultatet om 25 mkr.

Hemtjänsten/hemsjukvården redovisar samtidigt ett resultat som är ca 24,5 mkr sämre än budget. Kostnadsanpassningar inom hemvården har inte gett önskad effekt. Antalet beviljade hemtjänsttimmar har minskat men samtidigt har kostnaderna för delegerad hälsa- och sjukvård inom hemsjukvården ökat. Ett arbete pågår för att hitta möjliga kostnadsanpassningsåtgärder inom hemsjukvården.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	21,6	24,2
Kundfordringar	23,8	37,2
Fordran annan enhet	150,9	135,4
Kortfristiga fordringar	-51,4	-44,2
Summa tillgångar	144,9	152,6
Eget kapital och skulder		
Årets resultat	11,8	0,0
Summa eget kapital	11,8	
Långfristig skuld till annan enhet	21,6	49,5
Leverantörsskulder	41,3	41,2
Övriga skulder	70,1	61,9
Summa Skulder	133,1	152,6
Summa eget kapital och skulder	144,9	152,6

Förändring mot föregående år i balansräkningen avser främst att långfristig skuld till annan enhet har minskat och motsvarar nu det bokförda värdet på de materiella anläggningstillgångarna.

De övriga skulderna avser förutbetalda statsbidrag för olika pågående projekt riktade mot äldreården samt upplupna kostnader för äldreården i december.

I posten kortfristiga fordringar ingår periodiseringsposter. På kontot förutbetalda kostnader till leverantörer har fakturor bokförts som en negativ fordran istället för på ett skuldkonto. Summa totala tillgångar blir därmed lägre än vad de borde ha varit samtidigt som totala skulder också är lägre. Detta påverkar inte resultaträkningen då vi i vår periodiseringsgranskning säkerställt att intäkter och kostnader har tagits upp rätt period.

2.3 Sammanfattande bedömning

Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Äldrenämnden tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar samt periodisering av intäkter och kostnader (utöver klassificeringen av interimsposter). Vi bedömer också att nämndens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Styrelsen för Vård och
omsorg

Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Styrelsen för Vård och omsorg är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Styrelsens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde.

I balansräkningen har vi främst valt att fokusera på kortfristiga fordringar och övriga skulder. Resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för Vård och omsorg.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat. Vi har även hämtat stöd från vår genomgång och testning av försystemet Extens som också har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	1 843,6	1 776,6	1 854,7	1 815,2
varav internt	1 657,9	1 591,6	1 679,9	1 642,4
Kostnader				
Köp av verksamhet	47,7	52,0	46,5	45,5
Personalkostnader	1 554,3	1 494,3	1 583,4	1 552,4
Lokalkostnader	61,9	59,4	59,6	62,3
Övriga kostnader (inkl avskr)	156,6	127,0	159,9	159,5
Summa kostnader	1 820,5	1 732,8	1 849,4	1 819,7
Verksamhetens nettokostnader	23,1	43,7	5,3	-4,5
Finansnetto	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2
Nettoresultat	22,9	43,3	5,0	-4,7

Omorganisationen som har genomförts har inneburit förändringar i omfattning av Vård och omsorgs verksamhet. Resultatet 2014 i ovanstående tabell är ett proforma resultat, dvs intäkter och kostnader är beräknade som att nämnden i nuvarande form fanns även 2014. I vår analys har fokus legat på jämförelse mot budget och prognos.

Intäkterna är lägre än budget men högre än prognos. Några verksamheter har lagts ned eller övergått till andra utförare, t ex Omtanken och Tunåsen. Intäkterna har påverkats negativt med 15 mkr jämfört med budget.

I prognosen ingick inte övertagandet av fyra äldreboende från Norlandia (före detta Kosmo). Tre nya boenden för ensamkommande barn/flyktingar har också startats och driften av två

gruppboheter övertogs i slutet av året. De tillkommande verksamheterna har medfört ytterligare intäkter med 23,9 mkr.

Vid övertagandet av de fyra äldreboendena framkom stora brister på boendena som har medfört tillkommande kostnader och totalt redovisar verksamheterna ett negativt resultat med 1 mkr.

Personalkostnaderna är lägre än budgeterat. Jämfört med både prognos och budget har det varit fler medarbetare som har varit under 26 år respektive äldre än 65 år. Kostnaderna för PO-pålägget har varit ca 2 mkr lägre än budget och prognos. Lönekostnaderna understiger prognosen med 8 mkr. Det förklaras med att staberna har färre medarbetare och att vissa enheter arbetat intensivt med en personalöversyn som bidragit till effektiviseringar och lägre lönekostnader.

PO- pålägg fördelas inom Uppsala kommun utifrån en förenklad modell. Fördelningen innehåller avsättning för pensioner med 5,5 procentenheter vilket är samma procentsats som tidigare år. Vård och Omsorg har idag en personal med lägre inkomster och därmed lägre procentuella pensionsavsättningar än den schablon som Uppsala kommun tillämpar i fördelningen av kostnaden. Vård och Omsorg uppskattar att deras resultat kan ha belastats med upp till 11 mkr för höga kostnader. Detta har framförts till kommunledningen för att få tillstånd en ändrad fördelningsprincip till kommande bokslut.

Kostnaderna för köp av verksamhet är högre än både budget och prognos. Kostnaderna för de gemensamma staberna och IT överstiger budget med ca 5,6 mkr.

En annan förklaring till den positiva resultatavvikelsen är att många satsningar och aktiviteter skjutits på framtiden, t ex har satsningar kring välfärdsteknik och e-hälsa skjutits på framtiden. Det har också varit färre medarbetare i staberna än budgeterat vilket har medfört lägre kostnader.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse med utfall 2014 samt budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Nämnden totalt	22,9	43,3	5,0	-4,7
Vård och omsorg	4,6	-9,7	-7,7	-5,9
Socialpsykiatri & socialt stöd	22,7	23,2	15,7	17,0
Assistans	23,4	29,5	12,1	16,5
Rehab, Hälsa och sjukvård	-0,1	0,2	0,0	-1,0
Arbete & Bostad	-5,5	-5,2	-15,2	-11,1
Äldreboende, vård & hälsa	-0,5	7,7	3,2	-0,8
Hemvård & kvarboende	-21,8	-8,7	-3,2	-19,4

Inom Assistans har volymerna varit högre än budgeterat. I prognosen gjordes även en försiktig bedömning av ersättningarna från Försäkringskassan, då det fanns en eftersläpning av redovisning och rapportering till Försäkringskassan.

Hemvården har haft både lägre volymer och produktivitet jämfört med budget och prognos. Kostnaderna för personal har inte minskat i samma omfattning som intäkterna. Uppstarts- och omställningskostnaderna för övertagandet av nya verksamheter under året har medfört kostnader med 6,7 mkr mer än budgeterat. Det har också varit brist på legitimerad personal och personal har därför hyrts in från bemanningsföretag vilket har medfört högre kostnader med 6,4 mkr.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	8,0	20,6
Reservdelsförråd	11,4	11,5
Kundfordringar	17,4	136,2
Fordran på annan enhet		132,0
Kortfristiga fordringar	40,1	5,5
Kassa och bank	0,4	0,3
Summa tillgångar	77,3	306,1
Eget kapital och skulder		
Balanserat resultat	-60,7	-42,3
Årets resultat	22,9	-18,4
Summa eget kapital	-37,8	-60,7
Långfristiga skulder	8,0	185,1
Skuld till annan enhet	36,6	0,0
Leverantörsskulder	16,3	96,2
Övriga skulder	54,2	85,3
Summa skulder	115,1	366,6
Summa eget kapital och skulder	77,3	306,1

Vi har vid vår granskning av balansräkningen inte funnit några väsentliga fel. Minskningen av balansomslutning beror på den genomförda omorganisationen.

Posten kortfristiga fordringar består till största del av fordringar på Omsorgsnämnden och Äldrenämnden. Interna mellanhavanden stäms av mot motpart och vi har bedömt att rutinen för avstämning av interna mellanhavanden fungerar tillfredsställande. Minskningen av kundfordringar och leverantörsskulder jämfört med föregående år beror på omorganisationen.

Vi har även granskat att nämnden har hanterat periodisering av intäkter och kostnader korrekt genom att göra stickprovsgranskning av större poster kring bokslutsdatum utan att notera några avvikelser.

2.3 Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att balansräkningen och resultaträkningen ger en rättvisande bild. Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Styrelsen tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att styrelsens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.

Granskningsrapport

Helene Westberg
Mars 2016

Granskning av årsbokslut 2015

Styrelsen för teknik och
service

Uppsala kommun

1 Inledning

Vår granskning av Styrelsen för teknik och service (STS) är en del av granskningen av kommunens årsredovisning. Styrelsens analys av verksamheten består av årets utfall i jämförelse med föregående år samt budget och prognos för året. Analysen innehåller information om händelser av betydelse för såväl resultatutfall som för verksamhetsutveckling samt analys per verksamhetsområde/enhet.

I STS balansräkning har vi främst valt att fokusera på kundfordringar och leverantörsskulder där vi ser största risken för materiella felaktigheter. STS resultaträkning har granskats analytiskt där avstämning mot budget och prognos har skett. Väsentliga avvikelser har följts upp genom intervju med företrädare för STS. Huvuddelen av STS intäkter är koncerninterna varför fokus har legat på motpartsavstämningar. Vår bedömning är att rutinerna för denna hantering är ändamålsenliga.

Resultaträkningen har även granskats i samband med genomgång och testning av den interna kontrollen i väsentliga processer såsom löne- och inköps/leverantörsfakturahanteringen som har rapporterats separat.

2 Granskningsresultat

2.1 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas resultatutfall för 2015 jämfört med utfall 2014 samt budget och prognos för helåret.

Resultaträkning mkr	Resultat 2015	Resultat 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	967,7	1 158,6	939,5	940,0
<i>varav internt</i>	<i>915,4</i>	<i>1 116,7</i>	<i>890,5</i>	<i>886,8</i>
Kostnader				
Köp av verksamhet	-189,3	-281,4	-233,3	-177,4
Personalkostnader	-378,4	-427,9	-363,8	-374,5
Lokalkostnader	-38,1	-39,4	-33,6	-46,6
Övriga kostnader (inkl avskr)	-332,4	-387,1	-295,0	-314,4
Summa kostnader	-938,2	-1 135,8	-925,7	-912,9
Verksamhetens nettokostnader	29,5	22,8	13,8	27,1
Finansnetto	-0,8	-0,9	-0,9	-0,8
Nettoresultat	28,7	21,9	12,9	26,3

Omorganisationen som har gjorts har inneburit förändringar i omfattning av STS verksamhet. Resultatet 2014 i ovanstående tabell är utfallet från föregående år och omfattar den organisation som fanns då. Resultatet är inte jämförbart med utfallet 2015. Vår analys har därför fokuserats på jämförelse mot budget och prognos.

STSs resultatutfall för 2015 är bättre än budget men i nivå med prognos. Intäkterna blev högre än budgeterat samtidigt som förändringar i organisationen har medfört samordningsvinster. Bland annat har driftsuppdrag samlats i en avdelning vilket inneburit en effektivare fördelning av personal och bättre lönsamhet.

Att omsättningen överstiger prognos med 27,7 mkr förklaras av mer kommuninterna extrajobb inom drift, entreprenad och måltidsservice under hösten än vad som prognosticerats. Externa intäkter i nivå med budget och prognos.

STS personalkostnader överstiger prognos med 3,9 mkr och beror huvudsakligen på att gräsklippning av kommunens gräsytor har tagits över från annan nämnd. Gräsklippningen har till största del skötts av timanställda och är en kostnad som inte togs hänsyn till vid upprättande av prognos.

Lokalkostnader omfattar även utvändigt skötsel av många av kommunens lokaler och är inte bara hyror. Utfallet blev 8,5 mkr lägre än prognos och beror till stor del på att vädret under 2015 var väldigt mildt.

I nedanstående tabell redovisas utfall 2015 i jämförelse budget och prognos per verksamhetsområde.

Belopp i mkr	Utfall 2015	Budget 2015	Prognos 2015
STS totalt	28,7	12,9	26,3
Service	1,3	-6,2	2,9
Entreprenad	5,2	8,5	8,1
Drift	21,6	12,7	19,3
Måltidsservice	4,5	0,5	0,5
Gemensam utveckling	-3,9	-2,6	-4,5

Avdelning drift redovisar ett resultat med 21,6 mkr. Enheten har fått många extrauppdrag under året inom gata, park och fastighet, som har klarats av med befintliga medarbetare. Mildt höstväder har lett till mycket extrauppdrag samtidigt som inköp från underentreprenörer (UE) har setts över.

Entreprenad avser huvudsakligen utförda tjänster internt inom kommunen och har presterat något under budget och prognos. Trots ökad försäljning har utfallet blivit något lägre än budget och prognos vilket bland annat beror på högre UE-kostnader men också att snickeri- och smidesverksamheten gått sämre än väntat.

Måltidsservice har redovisar ett bättre resultat än budget/prognos tack vare fler vårdboenden samt evakueringsboenden flyktingar samtidigt som enheten har visat på bättre effektivitet med befintlig personal.

2.2 Balansräkning

I nedanstående tabell redovisas utgående balanser 2015-12-31 jämfört med 2014-12-31.

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	31,3	48,9
Långfristiga fordringar	6,7	6,6
Lager	4,8	6,7
Kundfordringar (externa)	6,9	8,7
Fordran annan enhet	0	256,0
Kortfristiga fordringar	72,6	1,5
Summa tillgångar	122,3	328,4
Eget kapital och skulder		
Balanserad vinst	0	156,7
Årets resultat	28,7	21,9
Summa eget kapital	28,7	178,6
Avsättningar	11,0	11,4
Långfristig skuld	3,5	5,3
Leverantörsskulder (externa)	44,1	62,4
Skuld till annan enhet	22,2	58,2
Övriga skulder	12,8	12,5
Summa Skulder	93,6	149,8
Summa eget kapital och skulder	122,3	328,4

Förändring mot föregående år i balansräkningen förklaras främst av minskningen av fordran på annan enhet. Den tidigare balanserade vinsten har flyttats till Finans-förvaltningen och minskat fordran på annan enhet.

Materiella anläggningstillgångar har minskat då årets anskaffningar har varit lägre än avskrivningarna och är en effekt av att bland annat IT-avdelningen har flyttats till annan nämnd.

2.3 Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att balansräkningen och resultaträkningen ger en rättvisande bild. Bokslutsdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Styrelsen tillämpar korrekta principer för värdering av fordringar och periodisering av intäkter och kostnader. Vi bedömer också att styrelsens resultatanalys är tillfredsställande ur ett finansiellt perspektiv.